

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoSr/2/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116222567
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8116222567.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Gabriely Világiovej, v právnej veci žalobkyne: I. S., T.. X.XX.XXXX, bytom Š. XXX, zastúpenej Advokátska kancelária Mgr. Matúš Macko, Karpatská 804/10, Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, Bratislava, o zrušenie rozhodcovského rozsudku s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov z 8.12.2017 č. k. 12Csr/1/2016-87 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Priznáva žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zrušil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž so sídlom Vansovej 2, Bratislava, sp. zn. G. XXXXX/XX zo dňa X.X.XXXX. Priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

2. Vykonaným dokazovaním zistil, že strany sporu dňa XX.X.XXXX uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá je tzv. štandardnou alebo formulárovou zmluvou podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Keďže súd posúdil túto zmluvu o úvere ako spotrebiteľskú, aplikoval na ňu aj na rozhodcovskú zmluvu príslušné ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Zistil, že ide o zmluvu, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ riešil spory výlučne v rozhodcovskom konaní aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, ale v prípade, ak by sa podľa uvedenej zmluvy začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Táto zmluva nebola individuálne dojednaná, jej obsah žalobkyňa ako spotrebiteľ nemohla ovplyvniť, dopĺňali sa do nej len údaje o spotrebiteľovi, resp. číslo úverovej zmluvy. Veriteľ teda môže na základe takto sformulovanej rozhodcovskej zmluvy vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu a vylúčiť z prejednávania všeobecný súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ tým stráca právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. V súlade s ustanoveniami rozhodcovskej zmluvy spočíva výber rozhodcovského súdu na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh, ktorý v zásade iniciuje veriteľ. Práve veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy aj jednostranne určil, ktorému rozhodcovskému súdu bude vec predložená. Súčasťou spisu je aj výzva žalovaného adresovaná žalobkyni a z ktorej vyplýva, že v rámci aktuálnych predpisov v rozhodcovských konaniach vyzýva spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. žalobkyňu, aby označila Stály rozhodcovský súd, ktorý bude oprávnený rozhodovať prípadné spotrebiteľské spory alebo, aby odmietla rozhodcovské konanie. Súčasťou spisu nie je doklad o doručení tejto výzvy, ako

je to napr. pri výzve na žalobnú odpoveď. Súd teda nemohol vyhodnotiť, či žalobkyňa reagovala na výzvu žalovaného v lehote 30 dní. Zistil tiež, že žalobkyňa predložila svoju žalobnú odpoveď, ako aj doklad o jej doručení rozhodcovskému súdu 30.6.2016, pričom, aj keď rozhodcovský súd rozhodol vo veci až 6.7.2016, nezaoberal sa touto žalobnou odpoveďou a v rozhodcovskom rozsudku uviedol, že sa mu nepodarilo ku dňu vydania rozhodnutia získať písomné vyjadrenie žalobkyne, a to aj napriek tomu, že žalobná odpoveď bola doručená rozhodcovskému súdu 30.6.2016. Preto je potrebné rozhodcovskú zmluvu považovať v celosti za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a teda neplatnú. Súd prvej inštancie sa zaoberal tiež obsahom úverovej zmluvy dojedanej stranami sporu s tým, že zistil, že zmluva neobsahuje napr. výšku, počet a termíny splátok, istiny, úrokov a iných poplatkov, predpoklady použité pre výpočet RPMN a aj samotná RPMN je podľa výpočtu súdu nesprávne uvedená. Takto zistené skutočnosti podporujú záver, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov a veriteľ mal nárok iba na vrátenie istiny poskytnutého úveru, teda rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je právom nedovolené a zároveň je naplnené aj ust. § 45 ods. 1 písm. i/ zákona o rozhodcovskom konaní, a teda, že rozhodcovský rozsudok rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. Žalobu tak vyhodnotil ako opodstatnenú, vyhovel podanému návrhu a rozhodnutie o trovách konania strán odôvodnil § 255 a nasl. C.s.p..

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný, ktorý navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žaloba bola zamietnutá a uplatnil si náhradu vzniknutých trov konania. Poukázal na ust. § 46 zákona č. 335/2014 Z. z.. Zdôrazňuje, že medzi účastníkmi konania je sporné zachovanie lehoty na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, nakoľko žaloba bola podaná na súde dňa 7.11.2016, pričom rozhodcovský rozsudok bol žalobkyni doručený dňa 3.8.2016. Žalovaný tvrdí, že žaloba bola podaná oneskorene, nakoľko v zákone o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní určená 3-mesačná prekluzívna lehota je lehotou hmotnoprávnou, čo znamená, že posledný deň tejto hmotnoprávnej lehoty musel byť úkon, teda podanie, už doručený konajúcemu súdu nestačí, ak uvedený posledný deň hmotnoprávnej prekluzívnej lehoty bola žaloba podaná na poštovú prepravu. Uvedenú by platilo pri procesnoprávnej lehote, teda, ak sa podanie zašle v posledný deň lehoty. Na základe uvedeného žalobkyňa by stihla podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ak by v posledný deň lehoty, teda 3.11.2016, došla žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku na súd. V predmetnom prípade bol rozhodcovský rozsudok žalobkyni doručený 3.8.2016, 3-mesačná prekluzívna hmotnoprávna lehota uplynula 3.11.2016, však žaloba bola doručená súdu prvej inštancie až 7.11.2016, a teda po uplynutí 3-mesačnej hmotnoprávnej prekluzívnej lehoty. Z toho dôvodu mal súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietnuť a vzhľadom na tieto okolnosti sa žalovaný už nevyjadruje k ďalším skutočnostiam veci, nakoľko nie je podľa jeho názoru splnený obligatórny predpoklad žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, a teda včasné podanie žaloby.

4. Žalobkyňa navrhla rozsudok potvrdiť ako vecne správny.

5. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.) spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

6. Je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie vo veci dostatočne zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil, o veci následne správne rozhodol a skutkové zistenia prvoinštančného súdu majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

7. Odvolací súd zdôrazňuje, že podľa dojedanej rozhodcovskej zmluvy, ktorá bola medzi stranami sporu uzatvorená v rovnaký deň ako zmluva o úvere (XX.X.XXXX), sa všetky spory zo zmluvy o úvere mohli riešiť buď pred rozhodcovským súdom alebo pred všeobecným súdom. Podanie žaloby na všeobecnom súde malo síce povahu rozväzovacej podmienky vo vzťahu k rozhodcovskej zmluve, avšak toto dojednanie neplatilo, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd. Teda, ak spor vyvolal dodávateľ podaním žaloby na rozhodcovskom súde, spotrebiteľ sa takto začatému rozhodcovskému konaniu musel podrobiť. Podanie žaloby na rozhodcovskom súde má totiž rovnaké účinky, ako keby bola žaloba podaná na súde, pričom po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať na súde.

8. Odvolací súd nevzhliadol dôvod na odklon od spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia KS v Prešove z 27.9.2010, podľa ktorého: „Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzatvorenej po 31.12.2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná, a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak sice spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu, alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Súdu nič nebráni postupovať obdobne aj za stavu, že zmluva bola uzatvorená pred 1.1.2008.“

9. Vo vzťahu k posúdeniu zmluvnej podmienky ako neprijateľnej nie je rozhodujúce, či dochádza aj k uplatneniu práv vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky, posudzuje sa, či zmluvná podmienka je z objektívneho hľadiska spôsobilá negatívne zasiahnuť do práv spotrebiteľa. Na základe predmetnej rozhodcovskej zmluvy môže nastať situácia, kedy by bol spotrebiteľ nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu v dôsledku podania žaloby dodávateľom na rozhodcovský súd. Bez pochybí možno konštatovať, že obmedzenie možností spotrebiteľa brániť si svoje práva pred nezávislým všeobecným súdom spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ide o podmienku, ktorú odvolací súd s poukazom na § 53 ods. 1 OZ považuje za neprijateľnú, čo v zmysle § 53 ods. 5 OZ spôsobuje jej neplatnosť.

10. Rozhodcovská zmluva, hoci uzatvorená na samostatnom tlačive, má charakter štandardnej zmluvnej podmienky používanej žalovaným pri uzatváraní zmlúv o úvere so spotrebiteľmi. Je právne bezvýznamné, či riešenie sporu rozhodcovským súdom vyplýva z rozhodcovskej doložky k zmluve alebo z osobitnej zmluvy. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Rozhodcovská zmluva bola uzatvorená na predtlačenom formulári v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a žalovaný nepreukázal individuálny charakter tohto dojednania.

11. Technická samostatnosť listiny - zmluvy o úvere a rozhodcovskej zmluvy neznamená individuálnosť jej dojednania. Podpis spotrebiteľa na nej neverifikuje jej individuálne dojednanie v tom zmysle, v akom to zakotvuje § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Je evidentné, že spotrebiteľ pristúpil na dodávateľom vopred pripravené, vzájomne nevyjednané a ním neovplyvnené podmienky. Predkladanie rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže (predmet rozhodcovskej zmluvy) a nevenujú dostatočnú pozornosť tejto časti formuláru, sa zneužíva k záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov, pričom na tomto nič nemení technika predkladania - inkorporovanie doložky do všeobecných zmluvných podmienok alebo vyhotovenie štandardnej rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste. Za stavu, že medzi stranami sporu nebola platne dojednaná rozhodcovská zmluva, je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu s poukazom na ust. § 45 ods. 1 písm. e/ zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní.

12. V súvislosti s odvolacími námietkami žalovaného odvolací súd upriamuje pozornosť na ust. § 46 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, podľa ktorého žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 3 mesiacov odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi spotrebiteľského rozhodcovského konania. Ak účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku a rozhodcovský rozsudok bol opravený podľa § 42, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

13. Je potrebné konštatovať, že už zo samotného zaradenia ustanovenia o lehote na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku v rámci zákona č. 335/2014 Z.z. v jeho tretej časti označenej ako „Spotrebiteľské rozhodcovské konanie“ je zrejmé, že ide o ustanovenie procesnoprávnej povahy, preto aj lehota na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku je procesnoprávna. Rozhodcovský

rozsudok, ktorého zrušenie sa žalobou sleduje, je výsledkom procesu - rozhodcovského konania. Žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v zásade možno vnímať ako mimoriadny opravný prostriedok proti rozhodcovskému rozsudku, pričom nemožno mať pochybnosti, že lehoty na podanie opravných prostriedkov proti aktom inštitúcií (či už štátnych alebo súkromných), ktorým bola zverená rozhodovacia právomoc, majú procesnoprávnu povahu a nie hmotnoprávnu.

14. Zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní v spoločných ustanoveniach pri otázkach, ktoré nie je možno riešiť podľa tohto zákona, odkazuje na všeobecný predpis o konaní pred súdmi, teda s účinnosťou do 30.6.2016 na zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, od 1.7.2016 zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (§ 71 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z.z.). Keďže zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní neupravuje plynutie lehôt, pri posudzovaní včasnosti podania žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku v predmetnej veci, sa primerane aplikuje ust. § 121 ods. 5 C.s.p., podľa ktorého, lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť (do pozor. rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 21CoR/1/2018).

15. Za tejto situácie je správny záver súdu prvej inštancie o podaní žaloby zo strany žalobkyne o zrušenie rozhodcovského rozsudku v zákonom určenej 3-mesačnej lehote, vydané rozhodnutie vo veci samej je odôvodnené riadne, v súlade s ust. § 220 ods. 2 C.s.p., súd prvej inštancie náležite vysvetli, z akých dôvodov žalobe vyhovel, v odôvodnení rozhodnutia reagoval na všetky podstatné námietky a tvrdenia žalovaného prednesené v konaní, preto odvolací súd s poukazom na uvádzané závery napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 ods. 1 C.s.p..

16. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 225 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p.. V odvolacom konaní bola úspešná žalobkyňa, preto jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %.

17. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).